

8.4.2019

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan esityksiä iäkkäiden henkilöiden palvelujen kokonaisuuden uudistamiseksi ja väestön ikääntymiseen varautumiseksi (iäkkäiden henkilöiden palvelujen uudistamistyöryhmä).

Toimikausi

9.4.2019 – 31.12.2019

Tausta

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalousta (980/2012), ns. vanhuspalvelulaki, tuli voimaan 1.7.2013. Lain voimassaolon aikana Suomen väestö on ikääntynyt kiihtyvällä vauhdilla ja palvelurakenteen muutos on jatkunut siten, että pitkäaikainen laitoshoidon on vähentynyt merkittävästi ja korvautunut suurelta osin tehostetulla palveluasumisella.

Iäkkäiden henkilöiden palveluiden tilasta on noussut viime aikoina lisääntyvässä määrin esiin huolestuttavia asioita valvontaviranomaisten suorittaman valvonnan yhteydessä sekä henkilöstön, asiakkaiden ja läheisten esiin tuomana. Julkisessa keskustelussa ovat korostuneet tehostettuun palveluasumiseen liittyvät epäkohdat.

Iäkkäiden henkilöiden palveluja on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti, jotta iäkkäille voidaan varmistaa heidän tarvitsemansa laadukas hoito ja huolenpito yhdenvertaisesti. Samalla tulee huolehtia palvelujen järjestämisestä taloudellisesti kestäväällä tavalla, jotta voidaan vastata tulevaisuuden kasvaviin tarpeisiin.

Tavoite

Tavoitteena on turvata iäkkäille henkilöille laadukkaat, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut. Tavoitteena on vahvistaa palvelujen laatua sekä tarpeenmukaista ja yhdenvertaista saatavuutta. Tavoitteena on myös ohjata väestön ikääntymiseen pitkällä aikavälillä liittyviä toimenpiteitä koskevan ikäohjelman laatimista, jotta ikääntymiseen liittyvät tekijät otetaan huomioon sosiaali- ja terveystalousta laajemmin.

Tehtävät

Palvelujen laatua koskevien velvoitteiden vahvistamiseksi lainsäädännössä työryhmä arvioi, mitä iäkkäiden henkilöiden palvelujen laatusuosituksista olisi tarpeen nostaa lain tasolle. Palvelun järjestämistä koskevan velvoittavuuden lisäksi tavoitteena on tukea valvontatehtävän toteuttamista. Työryhmä valmistelee esitykset lainsäädäntöön tarvittavista muutoksista vaikutusarvioineen.

Työryhmä tekee ehdotuksen myös laatusuosituksiksi vuosille 2020–2023 sekä ohjaa ikäohjelman valmistelua. Tässä hyödynnetään jo tehty ikäohjelman pohjatyö.

Työryhmän on työssään huolehdittava ehdotusten yhteensovittamisesta muun aihepiiriin liittyvän lainvalmistelun, mm. asiakas- ja potilaslakien valmistelun, sekä suositustasaisen valmistelun kanssa, esimerkiksi iäkkäiden henkilöiden ravitsemukseen, suun terveydenhuoltoon ja rationaaliseen lääkehoitoon liittyen.

Työryhmän tulee tehdä ehdotus myös esitettyjen toimenpiteiden toimeenpanosta.

Työryhmän tehtävänä on arvioida ainakin seuraavia kokonaisuuksia:

- o Ennaltaehkäisyn näkökulma: ennaltaehkäisevä toiminta ja palvelut ikääntyvän väestön ja iäkkäiden henkilöiden toimintakyvyn ylläpitämiseksi
- o Henkilöstön määrä, osaaminen ja kohdentaminen ja johtaminen sekä henkilöstön kokonaistarve huomioon ottaen myös kotihoidon ja omaishoidon tarpeet
- o Hoidon laadun varmistamiseen liittyvät tekijät, kuten hoidon laadun indikaattorit, esimerkiksi asiakaskokemus, sekä valvontaan liittyvä sääntely ja sanktiot
- o Palvelutarpeen arviointi sisältäen kansallisen vertailukelpoisen palvelu- ja hoidon tarpeen arvioinnin ja seurannan mittaristo
- o Vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain yhteensovittaminen ja päällekkäisyyksien poistaminen
- o Asumiseen ja elinympäristöihin liittyvät ratkaisut, erityisesti uudet välimuotoisen asumisen mahdollisuudet

Työryhmän tulee antaa lainsäädäntöä koskevat ehdotuksensa hallituksen esityksen muodossa.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Osastopäällikkö, ylijohdaja Tuija Kumpulainen, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

Johtaja Taru Koivisto, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Opetusneuvos Anne Mårtensson, opetus- ja kulttuuriministeriö

Erytisasiantuntija Panu Artemjeff, oikeusministeriö

Erytisasiantuntija Jarkko Häyrinen, sisäministeriö

Neuvotteleva virkamies Mikko Martikainen, työ- ja elinkeinoministeriö

Neuvotteleva virkamies Noora Heinonen, valtiovarainministeriö

Asuntoneuvos Raija Hynynen, ympäristöministeriö

Johtava lakimies Sami Uotinen, Suomen Kuntaliitto

Sosiaalineuvos Eine Heikkinen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Tutkimuspäällikkö Minna-Liisa Luoma, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Asiantuntijasihteerit:

Hallitusneuvos Jaana Huhta, sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, sosiaali- ja terveysministeriö

Erytisasiantuntija Mari Patronen, Suomen Kuntaliitto

Tekninen sihteeri:

Sosiaali- ja terveysministeriö

Työryhmä ja jaostot voivat tarvittaessa kuulla asiantuntijoita työnsä tueksi ja järjestää työpajoja tai työkokouksia. Jaostojen tulee valmistella asioita yhteistyössä toisten jaostojen kanssa.

Työryhmän jaostot:

Työjaosto

Jaoston tehtävänä on yhteen sovittaa muiden valmistelujaostojen työtä työryhmälle.

- Johtaja Taru Koivisto, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
- Osastopäällikkö, ylijohdaja Tuija Kumpulainen, sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja
- Hallitusneuvos Jaana Huhta, sosiaali- ja terveysministeriö
- Erityisasiantuntija Mari Patronen, Suomen Kuntaliitto
- Johtava asiantuntija Päivi Nygren, sosiaali- ja terveysministeriö
- Johtaja Raija Volk, sosiaali- ja terveysministeriö
- Johtaja Jaska Siikavirta, sosiaali- ja terveysministeriö
- Johtaja Minna Saario, sosiaali- ja terveysministeriö
- Neuvotteleva virkamies Sari Kauppinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- Tutkija Salla Ruotsalainen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, asiantuntijasihteeri
- Neuvotteleva virkamies Virpi Kõlhi, sosiaali- ja terveysministeriö
- Erityisasiantuntija Riikka Vuokko, sosiaali- ja terveysministeriö
- Johtava asiantuntija Sari Kehusmaa, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, sosiaali- ja terveysministeriö, asiantuntijasihteeri

Henkilöstöjaosto

Jaoston tehtävänä on arvioida henkilöstön osaaminen, kohdentaminen, riittävä määrä ja mitoitus, johtaminen ja koulutustarpeet sekä tehdä niihin liittyviä kehittämissuhteita.

- Johtava asiantuntija Päivi Nygren, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
- Sosiaalineuvos Juha Luomala, sosiaali- ja terveysministeriö
- Toimitusjohtaja Pertti Karjalainen, Attendo Oy
- Työmarkkinajohtaja Tuomas Mänttari, Hyvinvointiala HALI ry
- Asiantuntija Sari Erkkilä, SuPer ry
- Työvoimapoliittinen asiantuntija Mervi Flinkman, Tehy ry
- Sopimustoimitsija Kari Bagge, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- Tutkimuspäällikkö Timo Sinervo, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Johtaja Päivi Husman, Työterveyslaitos
- Henkilöstöpäällikkö Maarit Nurmijoki-Matilainen, Vantaan kaupunki
- Työmarkkinalakimies Mirja-Maija Tossavainen, KT Kuntatyönantajat
- Tutkija Salla Ruotsalainen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, asiantuntijasihteeri

Vaikutusten arvioinnin jaosto

Jaoston tehtävänä on arvioida henkilöstövaikutukset, taloudelliset vaikutukset, viranomaisvaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset.

- Johtaja Raija Volk, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
- Neuvotteleva virkamies Anne-Mari Raassina, sosiaali- ja terveysministeriö
- Erityisasiantuntija Mia Malmila, Suomen Kuntaliitto
- Johtava työmarkkinatutkija Anne Hotti, KT Kuntatyönantajat
- Tutkimuspäällikkö Anna-Mari Aalto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Budjettineuvos Riitta Ajemelaesus, valtiovarainministeriö
- Neuvotteleva virkamies Sari Kauppinen, sosiaali- ja terveysministeriö, asiantuntijasihteeri

Valvontajaosto

Jaoston tehtävänä on arvioida valvonnan sääntelyn ja omavalvonnan toimivuutta ja sanktioita.

- Johtaja Jaska Siikavirta, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
- Erityisasiantuntija Mari Patronen, Suomen Kuntaliitto
- Poliisitarkastaja Juha Tuovinen, sisäministeriö
- Ylitarkastaja Elina Uusitalo, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

- Ylitarkastaja Pia Sorsa, Itä-Suomen aluehallintovirasto
- Neuvotteleva virkamies Virpi Kølhi, sosiaali- ja terveysministeriö, asiantuntijasihteeri

Tiedonhallinnan jaosto

Jaoston tehtävänä on arvioida tietopohjan kehittämistarpeita, mukaan lukien hoidon laadun indikaattorit ja palvelutarpeen arvioinnin mittarit sekä ottaa huomioon sote-kokonaisarkkitehtuuri.

- Johtaja Minna Saario, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
- Asiantuntijalääkäri Tuula Kock, Suomen Kuntaliitto
- Erikoistutkija Hanna Alastalo, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Ylitarkastaja Anssi Tulkki, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
- Neuvotteleva virkamies Teija Mikkola, valtiovarainministeriö
- Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, sosiaali- ja terveysministeriö
- Erityisasiantuntija Riikka Vuokko, sosiaali- ja terveysministeriö, asiantuntijasihteeri

Laatusuosituksen päivitysjaosto

Jaoston tehtävänä on arvioida laatusuosituksesta lainsäädäntöön ehdotettavia sisältöjä sekä valmistella ehdotus laatusuositukseksi vuosille 2020-2023.

- Johtaja Taru Koivisto, sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
- Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja
- Ikääntyneiden palvelujen kehitysjohtaja Anu Olkkonen-Nikula, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä
- Vs. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, Vantaan kaupunki
- Erityisasiantuntija Mari Patronen, Suomen Kuntaliitto
- Asuntoneuvos Raija Hynynen, ympäristöministeriö
- Hallitusneuvos Irja Vesänen-Nikitin, liikenne- ja viestintäministeriö
- Sosiaalihuollon ylitarkastaja Marja-Leena Alanko, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Johtaja Päivi Topo, Ikäinstituutti
- Toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry
- Toiminnanjohtaja Anni Lausvaara, Vanhustyön keskusliitto ry
- Johtava asiantuntija Sari Kehusmaa, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, asiantuntijasihteeri

Työryhmä voi tarvittaessa perustaa myös muita valmistelujaostoja ja täydentää perustettuja jaostoja.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän kustannukset maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenomomentilta 33.01.01.01. Työryhmälle ei makseta kokouspalkkioita. Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta. Hankkeeseen käytettävä työaika ja muut kulut kirjataan sosiaali- ja terveysministeriön osalta toimintakohteelle 5500500100 (Strategiatyö, kehittäminen ja seuranta) ja seurantakohteelle 55 050 243 (lääkkäiden henkilöiden palvelujen uudistamistyöryhmä).

Kansliapäällikkö

Hallitusneuvos

Päivi Sillanaukee

Liisa Katajamäki

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri Saarikko
Erytisavustaja Satu Mäki-Lassila
Erytisavustaja Elina Das Bhowmik
Sosiaali- ja terveysministeri Mattila
Erytisavustaja Mira Hirvonen
Erytisavustaja Kari Synberg
Aluehallintovirastot
Attendo Oy
Hyvinvointiala HALI ry
Ikäinstituutti
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
KT Kuntatyönantajat
Liikenne- ja viestintäministeriö
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Suomen Kuntaliitto
SuPer ry
Tehy ry
Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Valtiovarainministeriö
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry
Vanhustyön keskusliitto ry
Vantaan kaupunki
Ympäristöministeriö
STM viestintäyksikkö
STM kirjaamo